

HOTĂRÂREA nr.30 **din 2 decembrie 2024**

**privind cererea de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României
din data de 24 noiembrie 2024, formulată de domnul Cristian-Vasile Terheș**

Nepublicată

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scântei	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Benke Károly	- prim-magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea cererii de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2024, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 24 noiembrie 2024, formulată de domnul Cristian-Vasile Terheș.

2. Cererea a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.11136 din 26 noiembrie 2024 și formează obiectul Dosarului nr.3671F/2024.

3. În temeiul dispozițiilor art.52 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale art.68 alin.(1) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, cererile de anulare a alegerilor se soluționează fără înștiințarea părților, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, pe baza sesizării și a celorlalte documente aflate la dosar.

4. Cererea de anulare formulată de domnul Cristian-Vasile Terheș a fost dezbătută în ședințele de judecată ale Curții Constituționale din 28 noiembrie, 29 noiembrie și 2 decembrie 2024, la această din urmă dată fiind pronunțată prezenta hotărâre.

5. Prin cererea formulată, domnul Cristian-Vasile Terheș solicită anularea alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2024, întrucât votarea și stabilirea rezultatelor alegerilor au avut loc prin fraudă de natură să modifice ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

6. Se arată că în zilele de 23 și 24 noiembrie 2024 s-a continuat nelegal campania electorală în mediul online atât de către anumiți candidați, cât și de către membri de vârf ai partidelor politice și alte persoane publice. Or, aceste comportamente au influențat decizia alegătorilor și ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. Se mai precizează că în mediul online au fost folosite echipamente automate de tip boți, în scopul convingerii alegătorilor să îl voteze pe candidatul Călin Georgescu, iar solicitările acestuia, realizate prin mecanismul automat menționat, derulate fără întrerupere în mediul online, inclusiv pe durata votării, au fraudat procesul de vot, prin utilizarea unor elemente automate, procedeu contrar ordinii de drept.

7. Se susține că secțiile de votare au contabilizat voturile valabil exprimate pentru candidatul Ludovic Orban ca fiind voturi exprimate pentru candidata Elena-Valerica Lasconi, ca efect al anunțului acestuia de a se retrage din competiția electorală în favoarea acesteia. Se arată că, în secțiile de vot cu indicativele B-1278, B-954 și MH-179, candidatul Ludovic Orban a înregistrat 85, 38, respectiv 36 de voturi, în timp ce în procesele-verbale privind consemnarea rezultatului votării s-a consemnat câte un singur vot pentru acesta în fiecare dintre aceste secții. Având în vedere diferența de 2.740 de voturi dintre candidații clasati pe locurile al doilea și al treilea, precum și numărul total de voturi menționate ca fiind exprimate pentru candidatul Ludovic Orban (20.089), rezultă că procedeu de transfer al unor voturi de la un candidat retras la candidatul clasat pe locul al doilea a influențat ordinea candidaților.

8. Se mai indică faptul că au existat numeroși alegători care nu aveau dreptul să voteze pe liste suplimentare deoarece aveau domiciliul în aceeași unitate administrativ-teritorială în care se afla secția de votare la care au votat.

9. Totodată, se învederează că au fost înregistrate 223.132 de voturi nule, număr disproportionat de mare în raport cu diferența de voturi dintre candidații clasati pe primele trei locuri. Se menționează că instanța constituțională, în cadrul procesului electoral de alegere a Președintelui

României din anul 2009, a dispus renumărarea voturilor nule în condițiile în care în al doilea tur de scrutin diferența dintre cei doi candidați a fost de 70.000 de voturi, iar numărul voturilor nule era de 138.476.

10. Invocându-se art.1 alin.(3), art.2 și art.81 alin.(1) din Constituție, se arată că este imperativ ca alegerile pentru funcția de Președinte al României să fie nu doar libere și periodice, ci și corecte, iar elementele de fapt invocate conduc la concluzia că stabilirea rezultatelor a avut loc prin fraudă de natură să modifice ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. Se menționează Cauza *Kovach împotriva Ucrainei*, precum și Cauza *Gahramanli și alții împotriva Azerbaidjanului* și se concluzionează că stabilirea faptului că o fraudă este de natură să modifice rezultatul alegerilor se fundamentează în mod esențial pe proba cu prezumții. Întrucât elementele factuale invocate au gravitatea necesară și suficientă pentru a modifica artificial voința alegătorilor și rezultatul alegerilor și prezintă o secvențialitate care a condus la un fenomen apt să schimbe voința alegătorilor, se apreciază că, în cauză, există o fraudă de natură să modifice ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

11. Ulterior, în dovedirea argumentelor mai sus arătate, a fost depus un înscris referitor la faptul că Președintele României a convocat o ședință a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, pe ordinea de zi a acesteia fiind analiza unor posibile riscuri la adresa securității naționale generate de acțiunile unor actori cibernetici statali și nonstatali asupra unor infrastructuri IT&C, suport pentru procesul electoral. De asemenea, au fost depuse și alte înscrisuri pentru a dovedi continuarea campaniei electorale contrar art.35 alin.(1) din Legea nr.370/2004, modificarea numărului de voturi exprimate pentru candidatul Ludovic Orban, existența unor mesaje electronice transmise în timpul votării, precum și înlăturarea de către Biroul Electoral Central a materialelor de propagandă electorală din mediul online cu privire la candidatul Călin Georgescu.

12. Reprezentantul Ministerului Public, în temeiul art.68 alin.(1) din Legea nr.370/2004, la termenul de judecată din 28 noiembrie 2024, a pus concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a cererii de anulare a alegerilor. S-a învederat că principalele două argumente formulate în susținerea cererii sunt cele privind translatarea unor voturi obținute de candidatul Ludovic Orban la candidatul Elena-Valerica Lasconi și existența unui număr mare de voturi anulate.

13. Preliminar analizării acestor aspecte, s-a susținut că se pune problema calității procesuale active a autorului sesizării prin prisma criticilor pe care acesta le invocă. Se arată că astfel de cereri pot fi formulate de persoanele juridice de drept public și de cele de drept privat, și anume candidații. Scopul legii este însă acela de a apăra situația proprie a candidatului care formulează cererea de anulare, cu alte cuvinte interesul său privat, ceea ce înseamnă că prin cererea formulată trebuie să se aibă în vedere clasarea sa pe primele două poziții din punctul de vedere al numărului de voturi obținute, și nu clasarea altor doi candidați pe aceste poziții care permit participarea în al doilea tur de scrutin. În sensul celor expuse s-a invocat Hotărârea Curții Constituționale nr.57 din 6 noiembrie 2014.

14. Raportat la cererea de anulare a alegerilor, s-a concluzionat că recontabilizarea celor aproximativ 223.000 de voturi anulate nu poate conduce la clasarea domnului Terheș, autorul cererii, pe primele două poziții. Nici aspectul referitor la translatarea voturilor de la candidatul Ludovic Orban la candidatul Elena-Valerica Lasconi nu influențează poziția sa în clasamentul final. Totodată, s-a evidențiat faptul că probele pe care se sprijină cererea de anulare a alegerilor trebuie să rezulte din cuprinsul acesteia, și nu din elemente exterioare ei; din înscrisurile depuse, precum și din prezumțiile invocate nu rezultă nici existența unei fraude electorale și nici existența unei greșite contabilizări a celor aproximativ 223.000 de voturi nule. Ca atare, afirmațiile autorului cererii sunt nedovedite.

15. La termenul din 29 noiembrie 2024, cu privire la posibilitatea solicitării analizei Consiliului Suprem de Apărare a Țării din data de 28 noiembrie 2024, cu referire la posibilele riscuri la adresa securității naționale generate de acțiunile unor actori cibernetici statali și nonstatali asupra unor infrastructuri IT&C, suport pentru procesul electoral, s-a arătat că aceasta este admisibilă numai dacă analiza privește aspecte concrete cu privire la votare și la stabilirea rezultatelor care să fi avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

16. La termenul din 2 decembrie 2024, cu privire la informațiile comunicate de Biroul Electoral Central în data de 2 decembrie 2024 în urma reverificării și renumărării tuturor buletinelor de vot cuprinzând voturile valabil exprimate și cele nule la alegerile pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024, măsuri dispuse de Curtea Constituțională prin Încheierea din 28 noiembrie 2024, s-a arătat că acestea nu cuprind rezultatele finale, nereușindu-se finalizarea operațiunilor de reverificare și renumărare, astfel că instanța constituțională urmează să dispună măsurile necesare pentru a asigura aducerea la îndeplinire a celor stabilite prin Încheierea din 28 noiembrie 2024.

17. La dosarul cauzei, Uniunea Salvați România (USR), Sever-Alexandru Sbârnă, Gheorghe

Piperea, Gabriela-Ștefania Nuț, Asociația Coaliția pentru Apărarea Statului de Drept și Asociația pentru Apărarea Libertăților Publice, ambele cu sediul în București, au depus memorii cu privire la cererea formulată, în calitate de *amicus curiae*.

CURTEA,

examinând cererea în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, reține următoarele:

18. Potrivit dispozițiilor art.146 lit.f) din Constituție, ale art.37 și 52 din Legea nr.47/1992, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010, precum și celor ale art.52 din Legea nr.370/2004, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.650 din 12 septembrie 2011, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze cererea privind anularea alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2024, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 24 noiembrie 2024.

19. Cu titlu preliminar, Curtea, având în vedere art.14 și 37 din Legea nr.47/1992, respinge ca inadmisibile cererile de intervenție formulate de domnii Costel Cotirlan-Simoniuc și Aurel-Cătălin Stochiță. Curtea mai menționează că astfel de cereri au mai fost depuse de domnii Faur Isaia, Sever-Alexandru Sbârnă și domnul Ferdinand Secoșan, precum și de Asociația pentru Apărarea Libertăților Publice, cu sediul în București, care, prin Încheierile din 28 și 29 noiembrie 2024, în temeiul aceluiași dispoziții legale, au fost respinse ca inadmisibile.

20. Curtea observă că autorul cererii în anulare este titular al dreptului de a formula cerere de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din 24 noiembrie 2024, întrucât a participat la aceste alegeri în calitate de candidat. Art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004 nu reglementează alte condiții suplimentare care să impună ca argumentele invocate de candidat să fie de natură să ducă la clasarea sa pe primele două poziții, tocmai pentru că cererea formulată vizează legalitatea și regularitatea operațiunilor de votare și stabilire a rezultatelor alegerilor pentru funcția de Președinte al României, aspecte de interes public, și nu privat al vreunui candidat. Cu alte cuvinte, legea protejează integritatea și corectitudinea procesului electoral, și nu interesele candidaților. De aceea, oricare dintre candidați poate formula cerere de anulare a alegerilor indiferent de motivele invocate. Ca atare, sunt admisibile cererile de reverificare și renumărare a buletinelor de vot, chiar dacă preținsele incongruențe numerice reclamate nu pun în discuție poziția candidatului contestator în clasamentul final. Curtea mai reține că și cele statuate în Hotărârea nr.57 din 6 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.815 din 7 noiembrie 2014, converg, în mod principal, către admisibilitatea oricăror cereri de reverificare și renumărare a buletinelor de vot, rămânând însă Curții competența de a aprecia utilitatea și relevanța unui asemenea demers în funcție de evaluarea de ansamblu a modului în care s-a desfășurat votarea și a modului de stabilire a rezultatelor alegerilor.

21. În cauza de față, prin Încheierea din 28 noiembrie 2024, luând în dezbatere cererea de anulare formulată, argumentele autorului acesteia referitoare la neconcordanțele dintre voturile valabil exprimate și consemnarea acestora în procesele-verbale în cazul candidaților Elena-Valerica Lasconi și Ludovic Orban, aspectele referitoare la numărul semnificativ al voturilor nule, precum și convocarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării de către Președintele României pentru data de 28 noiembrie 2024, ora 14,00; ținând seama de art.2 alin.(1) și art.81 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora „*Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum*” și „*Președintele României este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat*”; având în vedere rolul Curții Constituționale de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a confirma rezultatele sufragiului, prevăzut de art.146 lit.f) din Constituție; ținând seama de neconcordanțele indicate cu privire la voturile valabil exprimate și consemnarea acestora în procesele-verbale în cazul candidaților Elena-Valerica Lasconi și Ludovic Orban și potențialul impact al acestora asupra rezultatului alegerilor, Curtea, în temeiul art.146 lit.f) din Constituție, al art.37 și 76 din Legea nr.47/1992 și al art.3 din Legea nr.370/2004, a dispus, cu unanimitate de voturi, reverificarea și renumărarea tuturor buletinelor de vot cuprinzând voturile valabil exprimate și cele nule la alegerile pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024. Curtea a dispus această măsură pentru înlăturarea oricăror îndoieli cu privire la corectitudinea alegerilor antereferte și pentru a se asigura caracterul efectiv și obiectiv al examinării corectitudinii alegerilor de către Curtea Constituțională din moment ce caracterul corect al alegerilor este o expresie a suveranității și un principiu fundamental al statului român care stă la baza stabilirii rezultatului alegerilor pentru funcția de Președinte al României. Măsura dispusă de Curtea Constituțională este concordantă cu practica sa în materie, exemplificativ reținându-se că în Dosarul nr.8206F/2009, ca urmare a formulării unei cereri de anulare a alegerilor pentru Președintele României desfășurate în turul al doilea de scrutin la data de 6

decembrie 2009, Curtea a dispus, prin Hotărârea din 11 decembrie 2009, „reexaminarea buletinelor de vot nule și renumărarea acestora de către Biroul Electoral Central pentru a se stabili dacă există diferențe între datele consemnate în procesul-verbal și realitatea constatată”.

22. Prin aceeași Încheiere din 28 noiembrie 2024, Curtea Constituțională a stabilit următorul termen de judecată pentru data de 29 noiembrie 2024, iar cu Adresa nr.11197 din 28 noiembrie 2024 a comunicat Biroului Electoral Central pentru alegerea Președintelui României din anul 2024 cele hotărâte prin Încheierea din 28 noiembrie 2024.

23. La termenul de judecată din data de 29 noiembrie 2024, Curtea a observat că Biroul Electoral Central a comunicat, cu Adresa nr.781C/BEC/P.R.2024 din 29 noiembrie 2024, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.11216 din 29 noiembrie 2024, Decizia sa nr.205D din 28 noiembrie 2024 privind modul de soluționare a solicitării formulate de Curtea Constituțională a României cu Adresa nr.11197 din 28 noiembrie 2024, emisă în Dosarul nr.3671F/2024, înregistrată la Biroul Electoral Central pentru alegerea Președintelui României din anul 2024 cu nr.781C/BEC/P.R.2024 din 28 noiembrie 2024. Constatând că la acest termen operațiunile administrative de reverificare și renumărare a tuturor buletinelor de vot cuprinzând voturile valabil exprimate și cele nule la alegerile pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024 se află în derulare, urmând ca procesele-verbale întocmite să fie scanate și comunicate Biroului Electoral Central la data de 1 decembrie 2024, ora 22,00, Curtea a stabilit un nou termen de judecată pentru data de 2 decembrie 2024.

24. La termenul de judecată din data de 2 decembrie 2024, Curtea reține că Biroul Electoral Central a comunicat, cu Adresa nr.939C/BEC/P.R.2024 din 2 decembrie 2024, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.11272 din 2 decembrie 2024, însoțită de Procesul-verbal privind constatările emise în urma derulării operațiunilor necesare punerii în aplicare a măsurilor dispuse de Curtea Constituțională a României în Dosarul nr.3671F/2024, încheiat la data de 2 decembrie 2024, Procesul-verbal centralizator privind consemnarea rezultatului renumărării parțiale a voturilor valabil exprimate și a voturilor nule – alegerile pentru Președintele României, din data de 24 noiembrie 2024 – Secții de votare din străinătate (161 de secții), Procesul-verbal centralizator privind consemnarea rezultatului renumărării voturilor valabil exprimate și a voturilor nule – alegerile pentru Președintele României, din data de 24 noiembrie 2024 – Secții de votare din țară, Procesul-verbal centralizator privind consemnarea rezultatului renumărării parțiale a voturilor valabil exprimate și a voturilor nule – alegerile pentru Președintele României, din data de 24 noiembrie 2024 – Secții de votare din țară și secții votare din străinătate (161 de secții), precum și înscrisuri care atestă situația de la Biroul electoral județean nr.17 Dolj și de la Biroul electoral nr.48 pentru secțiile de votare din străinătate.

25. Potrivit Procesului-verbal privind constatările emise în urma derulării operațiunilor necesare punerii în aplicare a măsurilor dispuse de Curtea Constituțională în Dosarul nr.3671F/2024, încheiat la data de 2 decembrie 2024, operațiunea de reverificare și renumărare a tuturor buletinelor de vot cuprinzând voturile valabil exprimate și cele nule a putut fi realizată numai cu privire la secțiile de votare din țară – cu excepția a 4 secții de votare, respectiv nr.196, nr.222, nr.442 și nr.444 din județul Dolj, totalizând 2.113 voturi valabil exprimate – și numai parțial în privința secțiilor de votare din străinătate (161 de secții de votare din cele 950 de secții de votare organizate în străinătate).

26. Examinând cererea formulată, Curtea reține că, potrivit art.52 alin.(1) din Legea nr.370/2004, *„Curtea Constituțională anulează alegerile în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. În această situație Curtea va dispune repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării alegerilor”*, iar, conform alin.(2) al aceluiași articol din lege, *„Cererea de anulare a alegerilor se poate face de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și de candidații care au participat la alegeri, în termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării; cererea trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază”*.

27. Analizând procesele-verbale comunicate Curții Constituționale de către Biroul Electoral Central în data de 2 decembrie 2024, Curtea observă că datele cuprinse în acestea se corelează cu cele stabilite în Procesul-verbal privind rezultatul votării la alegerile pentru Președintele României din data de 24 noiembrie 2024, încheiat la data de 26 noiembrie 2024, și în procesele-verbale de consemnare și centralizare a rezultatelor votării, încheiate de birourile electorale județene, birourile electorale ale sectoarelor municipiului București, biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, biroul electoral pentru votul prin corespondență, birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate/ale secțiilor de votare din străinătate care îndeplinesc atribuțiile biroului electoral pentru votul prin corespondență, precum și de birourile electorale ale secțiilor de votare din țară.

28. Curtea observă că, într-adevăr, în urma procesului de reverificare și renumărare a unui număr de aproape 9 milioane de buletine de vot, din punctul de vedere al voturilor obținute de fiecare candidat există unele abateri față de procesul-verbal inițial, care nu pun în discuție rezultatul alegerilor,

ci relevă unele deficiențe de ordin organizatoric și administrativ ale procesului electoral, fără incidență asupra ordinii finale a candidaților. Ca atare, aceste deficiențe sau curențe în desfășurarea procesului electoral nu au semnificația unei „fraude” și nu afectează, din punct de vedere numeric, rezultatul alegerilor. Curtea reține că, din procesele-verbale examinate, a fost infirmată susținerea contestatorului că ar fi fost folosit un procedeu de transfer al unor voturi de la candidatul Ludovic Orban la candidatul Elena-Valerica Lasconi. Totodată, procesele-verbale întocmite la data de 2 decembrie 2024 în cele 3 secții de vot menționate de contestator, respectiv cele având indicativele B-1278, B-954 și MH-179, demonstrează același lucru, și anume că voturile candidaților au fost procesate într-un mod conform, fără a fi „transferate” voturi între cei doi candidați anțereferiți.

29. În aceste condiții, dat fiind că susținerile autorului cererii au vizat, de principiu, situația din secțiile de votare din țară, susțineri care au fost infirmate prin procesele-verbale comunicate Curții Constituționale în data de 2 decembrie 2024, Curtea, coroborând aspectele anțereferite cu rezultatul procesului de reverificare și renumărare a buletinelor de vot din țară, și-a format convingerea că rezultatul numeric al alegerilor a fost corect stabilit. Prin urmare, Curtea apreciază că nu mai este necesară continuarea reverificării și renumărării buletinelor de vot cuprinzând voturile valabil exprimate și cele nule la alegerile pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024 de la secțiile de votare din străinătate.

30. Curtea reține că nici Biroul Electoral Central și nici celelalte birouri electorale nu au identificat elemente de natură să conducă la reținerea existenței unor nereguli de natură a afecta rezultatul numeric al alegerilor. Examinarea Curții Constituționale converge către aceeași concluzie și, în consecință, Curtea constată că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art.52 alin.(1) din Legea nr.370/2004, conform căroră Curtea Constituțională anulează alegerile în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care participă la al doilea tur de scrutin.

31. Cu privire la argumentele învederate în susținerea cererii de anulare referitoare la modul de desfășurare a campaniei electorale în preziua votului sau în mediul online ori la votul exercitat de alegători care nu aveau dreptul să voteze pe liste suplimentare deoarece aveau domiciliul în aceeași unitate administrativ-teritorială în care se afla secția de votare la care au votat, Curtea reține că aceste aspecte nu au fost motivate de autorul cererii, astfel că nu pot fi analizate în acest cadru procesual.

32. Pentru considerentele expuse, în temeiul art.146 lit.f) din Constituție, al art.37 și 38 din Legea nr.47/1992, precum și al art.52 din Legea nr.370/2004, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge, ca neîntemeiată, cererea de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024, formulată de domnul Cristian-Vasile Terheș.

Hotărârea este definitivă și general obligatorie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 2 decembrie 2024.

OPINIE CONCURRENTĂ

la Hotărârea Curții Constituționale nr.30 din 2 decembrie 2024

În acord cu soluția de respingere, dar în **dezacord** cu opinia majoritară pentru soluția de **respingere ca neîntemeiată** a cererii de anulare a primului tur de scrutin, din data de 24 noiembrie 2024, al alegerilor pentru funcția de Președinte al României, consider că sesizarea trebuia **respinsă ca inadmisibilă** deoarece:

- a fost formulată de o persoană care nu are interes propriu în soluționarea cererii,
- nu este motivată,
- nu este însoțită/bazată pe probe,
- nu menționează și nici nu susține ori probează o eventuală fraudă de natură să afecteze ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

1. În temeiul art.52 din Legea nr.370/2004, Curtea Constituțională a fost sesizată cu o cerere de anulare a primului tur de scrutin, organizat în data de 24 noiembrie 2024, din cadrul alegerilor pentru funcția de Președinte al României. Autorul sesizării este domnul Cristian Vasile Terheș, candidat care a participat la alegeri și care a obținut 95.782 voturi, fapt care l-a plasat pe locul 9 între cei 14 candidați înscrși în competiția electorală. Motivele prezentate în sprijinul acestei cereri sunt următoarele:

- continuarea nelegală a campaniei electorale în timpul zilei de duminică, 24 noiembrie 2024, inclusiv în mediul on-line prin echipamente automate,
- consemnarea greșită (și nu prin fraudă) a rezultatelor votării în secțiile de vot cu indicativele B-1278, B-954 și MH-179 în sensul că voturi valabil exprimate pentru un candidat (Ludovic Orban) au fost înregistrate în dreptul altui candidat (Elena Lasconi),
- înregistrarea pe liste suplimentare a unui număr mare de alegători care aveau domiciliul în aceeași unitate administrativ-teritorială în care se află și secția de vot la care au votat,
- existența unui număr disproporționat de mare de voturi nule în raport cu diferența de voturi dintre candidații plasați pe primele trei locuri.

Cererea introductivă nu prezintă dovezi în susținerea acestor alegații. Până la primul termen de judecată (28 noiembrie 2024), autorul sesizării a depus un înscris care conține capturi de ecran ce prezintă:

- imagini fotografice ale proceselor verbale redactate în secțiile de votare menționate în cererea introductivă și care includ corecturi legal realizate ale datelor înregistrate,
- reproducerea unor mesaje scrise în diverse tipuri de 'social media' prin care alegătorii sunt îndemnați în ziua votării să participe la vot și în care sunt menționate numele anumitor candidați (Elena Lasconi, Marcel Ciolacu)
- Decizia Biroului Electoral Central (BEC) privind contestația formulată împotriva Deciziei nr.31/18.11.2024 emisă de Biroul Electoral Județean nr.25 Ilfov.

2. Cu titlu preliminar se constată că, în baza art.146 lit.f) din Constituție, Curtea Constituțională a României veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului. Contenciosul electoral privind alegerile prezidențiale se desfășoară atât în fața instanțelor judecătorești de drept comun (de exemplu, contestarea registrului ori a listelor electorale, contestarea înregistrării alianțelor electorale, etc.), cât și în fața Curții Constituționale (contestarea înregistrării candidaturilor ori a piedicilor la desfășurarea campaniei electorale, precum și anularea alegerilor ori validarea rezultatelor). Procedura de judecată, atât în fața instanțelor judecătorești (a se vedea art.68 din Legea nr.370/2004), cât și în fața Curții Constituționale, are caracter de urgență.

3. Referitor la anularea alegerilor prezidențiale, art.52 din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României dispune:

(1) Curtea Constituțională anulează alegerile în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. În această situație, Curtea va dispune repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării alegerilor.

(2) Cererea de anulare a alegerilor se poate face de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și de candidații care au participat la alegeri, în termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării; cererea trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază.

(3) Soluționarea cererii de către Curtea Constituțională se face până la data prevăzută de lege pentru aducerea la cunoștință publică a rezultatului alegerilor.

4. Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României nu conține definiția noțiunii de **fraudă**. Art.12 alin.(4) din Legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente prevede că prin **fraudă electorală „în sensul prezentei legi, [se înțelege – n.n.] orice faptă incriminată de lege care are loc**

înaintea, în timpul sau după încheierea votării ori în timpul numărării voturilor și încheierii proceselor-verbale și care are ca rezultat denaturarea voinței alegătorilor și crearea de avantaje concretizate prin mandate în plus pentru un competitor electoral". Precizarea limitativă din art.12 alin.(4) al Legii nr.208/2015 poate conduce la concluzia că respectiva definiție este de strictă interpretare și nu ar putea fi extinsă și la alte legi electorale, cum ar fi Legea nr.370/2004. Pe de altă parte, art.52 din Legea nr.370/2004 precizează că nu orice fel de fraudă ar putea conduce la anularea alegerilor prezidențiale, ci numai faptele care vizează votarea și stabilirea rezultatelor alegerilor (și nu, de exemplu, și cele din timpul campaniei electorale) și care au ca efect fie modificarea ordinii candidaților care pot participa la cel de-al doilea tur de scrutin, fie modificarea atribuirii mandatului (a se vedea și Hotărârea nr.30/2004).

5. Curtea Constituțională a mai fost sesizată și în trecut, după intrarea în vigoare a Legii nr.370/2004, respectiv în 2009, 2014 sau 2019, cu privire la fraude presupus a fi de natură să conducă la anularea alegerilor prezidențiale, însă nu a clarificat noțiunea și, pe cale de consecință, nu a identificat situații care să poată fi calificate juridic drept fraude în sensul acestei legi. În Hotărârea nr.39/2009 Curtea a arătat că „în absența unor procese-verbale de constatare a contravențiilor, întocmite în temeiul Legii nr.370/2004, respectiv a unor hotărâri de condamnare pentru săvârșirea de infracțiuni prevăzute de același act normativ” ea nu poate constata existența unei fraude de natură să altereze rezultatul alegerilor prezidențiale. Simpla „modificare a datelor înscrise în procesele verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare” rezultată din „corecturi operate în interiorul rubricilor proceselor-verbale” și care aveau ca scop „fie simpla îndreptare a unor erori materiale, fie refacerea calculelor” nu a fost considerată fraudă. Pe cale de consecință, regimul juridic vag determinat al noțiunii de fraudă constituie în sine un impediment major pentru admisibilitatea de principiu a oricărei cereri de anulare a alegerilor prezidențiale.

6. Dincolo de aceste considerații generale, prealabil examinării oricărei cereri formulate în fața sa, Curtea Constituțională are obligația de a verifica admisibilitatea acesteia (a se vedea, cu titlu de exemplu, Decizia nr.66/2018 sau Decizia nr.372/2020). Conform jurisprudenței Curții, cauzele de inadmisibilitate sunt motive legale ce împiedică declanșarea controlului de către Curtea Constituțională. Fie că sunt reglementate expres de lege, fie că sunt stabilite pe cale jurisprudențială, ele au caracter imperativ, constituind un „veritabil instrument de autolimitare, menit să mențină Curtea Constituțională în granițele rolului său constituțional” (a se vedea și opinia separată la Decizia nr.67/2018). Condițiile de admisibilitate menționate constant în jurisprudența Curții Constituționale vizează titularul dreptului de sesizare, termenul în care acesta este îndrituit să sesizeze jurisdicția constituțională și obiectul controlului de constituționalitate exercitat de Curte.

7. Aplicând aceste constante jurisprudențiale la cauza de față, se observă că cererea introductivă se referă la anularea primului tur al alegerilor prezidențiale din 2024, ceea ce constituie obiect al controlului exercitat de Curtea Constituțională prin prisma art.146 lit.f) din Constituție, art.37 din legea nr.47/1992 și art.52 din legea nr.370/2004. Sesizarea ea a fost înregistrată pe rolul jurisdicției constituționale în data de 26 noiembrie 2024, adică în termenul de (cel mult) 3 zile de la încheierea votării (a se vedea pct.103 din Anexa 1 la HG nr.1.061/2024 – Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru alegerea Președintelui României în anul 2024). Însă ea a fost formulată de o persoană care nu are interes propriu în soluționarea sa, chiar dacă poate justifica un interes legitim pentru respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României ca oricare alt cetățean cu drept de vot. Prin urmare, din această ultimă perspectivă, **cererea este inadmisibilă.**

8. Art.52 alin.(2) enumeră titularii dreptului de a prezenta o cerere de anulare a alegerilor prezidențiale, arătând că ea poate fi formulată de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și de **candidații care au participat la alegeri.** Legea nu distinge între acești titulari, dar, într-o situație asemănătoare cu cea din prezenta cauză, prin precedentul creat de Hotărârea nr.57/2014, Curtea Constituțională a introdus o diferență între titularii subiecte colective de drept (partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale), care protejează un interes public și pot introduce astfel de cereri fără a justifica un interes propriu, și titularii subiecte individuale de drept (candidații care au participat la alegeri), care pot introduce astfel de cereri doar dacă justifică un interes propriu determinat, legitim, personal, născut și actual (a se vedea și art.32-33 C.pr.civ.). Așa cum prevede art.14 din Legea nr.47/1992, procedura jurisdicțională „se completează cu regulile procedurii civile, în măsura în care ele sunt compatibile cu natura procedurii din fața Curții Constituționale”. În precedentul jurisprudențial menționat (Hotărârea nr.57/2014) Curtea a arătat că în privința solicitării „de reexaminare și renumărare a voturilor anulate în cadrul primului tur de scrutin al alegerilor din data de 2 noiembrie 2014 pentru funcția de Președinte al României, Curtea constată că numărul voturilor nule este de 237.761, număr insuficient pentru a modifica ordinea candidaților care pot participa la cel de-al doilea tur de scrutin. Curtea observă, în acest sens, că diferențele între candidații plasați pe primele două poziții este de aproximativ 950.000 voturi, iar între candidatul plasat

pe poziția a doua și poziția pe care s-a plasat doamna Monica-Luisa Macovei este de peste 2,4 milioane de voturi. Cu titlu comparativ, Curtea reține că, în cadrul alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2009, a dispus renumărarea voturilor nule în condițiile în care diferența în turul al doilea de scrutin între cei doi candidați era de aproximativ 70.000 de voturi, iar numărul voturilor nule era de 138.476 (a se vedea Hotărârea nr.39/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.924 din 30 decembrie 2009), situație în care se pune în discuție chiar atribuirea mandatului.” Altfel spus, un candidat care nu are nicio șansă ca, în urma unei eventuale renumărări a voturilor, să poată participa la al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale nu are legitimarea procesuală activă pentru a introduce o cerere de anulare a alegerilor, cu atât mai mult cu cât nici nu invocă o presupusă fraudă electorală.

9. Aplicând aceste considerente de principiu la cauza de față se poate deduce că autorul sesizării nu are legitimare procesuală activă. În concret, în calitate de candidat la alegerile prezidențiale, domnul Cristian Vasile Terheș a obținut 95.782 voturi, ceea ce reprezintă 1,04% din voturile valabil exprimate, clasându-se astfel pe locul 9 din cei 14 candidați. Or el solicită anularea alegerilor nu pentru că ar fi existat vreo fraudă electorală (în general) ori vreo fraudă electorală de natură să afecteze numărul voturilor înregistrate pentru sine (în particular), ci pentru că diferența de voturi dintre candidații aflați pe locurile doi și trei în urma desfășurării primului tur de scrutin al alegerilor prezidențiale ar fi „semnificativ redusă”. Pe baza precedentului stabilit prin Hotărârea nr.57/2014, **cererea introductivă din prezenta cauză este inadmisibilă**. O eventuală îndepărtare de la acel precedent constituie un reviriment de jurisprudență care trebuie temeinic motivat.

10. Este adevărat că, în temeiul Codului de procedură civilă, legitimare procesuală activă pot avea și „persoane, organizații, instituții sau autorități, care, fără a justifica un interes personal, acționează [...] în scopul ocrotirii unui interes de grup ori general”, dar acest lucru este posibil doar „în cazurile și condițiile prevăzute exclusiv prin lege” (a se vedea art.37 C.pr.civ.). O astfel de situație este reglementată, de exemplu, în art.6 din Legea nr.370/2004 care arată că „orice persoană” - și nu doar cea care are un interes propriu, legitim, determinat, născut și actual - poate contesta decizia BEC de admitere a unui protocol de constituire a unei alianțe electorale ori de art.47 din legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, care prevede faptul că alegătorii au dreptul să verifice înscrierile din Registrul electoral și pot face întâmpinări „împotriva omisiunilor, înscrierilor greșite și a oricăror erori” și nu exclusiv împotriva erorilor care îi privesc în mod direct. Așa cum a reținut Curtea Constituțională, „este de principiu că orice cerere adresată justiției - acțiune, cerere reconvențională, cale de atac, în sens larg, orice act procesual - este subsecventă existenței unui drept sau unui interes legitim [...]. Altfel spus, dreptul sau interesul persoanei sunt cele care legitimează o astfel de acțiune, delimitând-o de actele abuzive” (a se vedea Decizia nr.1319/2009). Dispozițiile art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004 ar fi putut fi interpretate într-un sens generos, de legitimare procesuală activă pentru ocrotirea unui interes public general în favoarea oricărui candidați care au participat la alegeri, dacă nu ar fi intervenit chiar Curtea Constituțională în precedent, prin Hotărârea nr.57/2014, pentru a limita calitatea procesuală a acestor subiecte de drept doar la protejarea interesului lor propriu, prin admiterea posibilității de a contesta exclusiv rezultatele înregistrate de ei în respectivele alegeri și numai dacă cererea de anulare vizează o fraudă de natură a schimba rezultatul alegerilor.

11. Art.52 din Legea nr.370/2004 precizează faptul că o cerere de anulare a alegerilor „trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază”. În prezenta cauză, cererea de anulare a alegerilor enumeră considerații ale autorului, fără a prezenta vreo motivare în fapt sau în drept, alta decât menționarea art.52 din Legea nr.370/2004. De altfel, cererea de anulare nu menționează vreo fraudă electorală și nu prezintă argumente în sprijinul ideii că o astfel de fraudă ar fi fost de natură să schimbe rezultatele înregistrate în primul tur al alegerilor prezidențiale. Autorul sesizării afirmă doar că „transferul” unor voturi „de la un candidat retras la candidatul clasat pe locul al doilea a influențat evident ordinea candidaților” fără să explice sau să argumenteze în sprijinul acestor afirmații. Prin urmare, și din această perspectivă cererea introductivă din prezenta cauză este **inadmisibilă căci este nemotivată**.

12. În plus, ea este **inadmisibilă și pentru că este lipsită de dovezi**. Conform principiului *actori incumbit probatio*, cel care pretinde ceva în instanță trebuie să-și dovedească pretențiile. Până la primul termen de judecată (28 noiembrie 2024), petentul a depus cu titlu de probe un înscris care totalizează 20 de pagini și care conține capturi de ecran ori documente care nu susțin alegațiile prezentate. În afară de faptul că nu este probată o fraudă electorală, sunt furnizate copii a trei procese verbale din trei secții de votare în care se constată că au fost realizate modificări ale datelor înregistrate, în sensul că în dreptul unui candidat s-a redus numărul de voturi de la 85, 38, respectiv 36 de voturi la 1 (unul) fără ca restul de 84, 37, respectiv 35 de voturi să fie contabilizate în dreptul altui candidat. Astfel, susținerea că voturile ar fi fost incorect contabilizate în dreptul altui candidat decât cel pentru care au fost exprimate nu este probată. Cu atât mai puțin este probată o eventuală fraudă legată de înregistrarea rectificată a acestor voturi. Pentru comparație, în precedentul din 2009 (a se vedea

Hotărârea nr.39/2009), când a fost dispusă renumărarea doar a voturilor anulate, probatoriul a constat în 12 bibliorafturi (9 conținând copii ale unor procese-verbale întocmite în secțiile de votare, 1 biblioraft conținând rapoarte juridice generale privind centralizarea principalelor nereguli/încălări ale legii semnalate la nivelul birourilor electorale ale secțiilor de votare, 1 biblioraft conținând declarații primire mită electorală pentru exercitarea votului în favoarea unui candidat, declarații martori mită electorală, declarație martor influențare vot și turism electoral, declarații tentativă de mită electorală în favoarea unui candidat și împiedicarea exercitării dreptului la vot, imagini foto mită electorală și turism electoral, înregistrări video turism electoral, precum și un biblioraft privind sinteza rezultatului alegerilor turul II, 6 decembrie 2009, situație vot multiplu la alegerile europarlamentare 7 iunie 2008, răspuns Companiei de Cercetare Sociologică și Branding nr.216/SG/8.12.2009, tabele cu numărul de voturi potențial frauduloase, declarații martori, autodenunțul Federației Asociației Românilor din Italia, Infograma Ministerului Afacerilor Externe, Direcția Generală Afaceri Consulare, nr.G5-1/27109/9.11.2009, tabel CNP-uri invalide în secții speciale județul Timiș). Cu toate acestea, chiar și în acel caz Curtea a constatat că, în urma renumărării voturilor anulate, au existat erori umane dar nu fraude în sensul Legii nr.370/2004, căci autorul sesizării nu le-a putut proba.

13. Afirmația contestatorului din cauza de față, în sensul că „stabilirea faptului că o fraudă este de natură să modifice rezultatul alegerilor se fundamentează esențial pe proba cu prezumții” nu se susține. Conform Codului de procedura civilă, *„prezumțiile sunt consecințele pe care legea sau judecătorul le trage dintr-un fapt cunoscut spre a stabili un fapt necunoscut”* (a se vedea art.327 C.pr.civ.). Singurul fapt cunoscut și dovedit de autorul sesizării în cauza de față este acela că trei procese verbale redactate în cadrul a trei secții de vot au fost rectificate legal, adică prin asumarea corecturilor de către membrii biroului secției de votare, asumare dovedită prin semnăturile acestora pe procesele verbale. Or, de vreme ce rectificările au fost realizate legal, nu se poate prezuma că ar fi fost săvârșită o fraudă. Judecătorul constituțional nu constată existența unei fraude ca urmare a unui proces cognitiv deductiv, bazat pe simple aprecieri ale titularului cererii și nedovedite. Judecătorul constituțional trebuie să își întemeieze raționamentul și concluziile pe probe concludente, pertinente și utile, care în prezenta cauză lipsesc. Prin urmare, cererea introductivă din prezenta cauză este **inadmisibilă căci este nedovedită.**

14. În plus, trebuie menționat și faptul că **autorul sesizării nu a solicitat renumărarea voturilor**, nici a celor nule, despre al căror număr a afirmat că ar fi fost *„disproporționat de mare în raport cu diferența de voturi dintre candidații clasati pe primele trei locuri”*, și nici a tuturor voturilor exprimate în cadrul primului tur al alegerilor prezidențiale din 2024, la care nu făcut nicio referire directă. Sesizată cu o simplă alegație, de altfel falsă căci voturi nule în sumă totală de mai bine de 200.000 au fost înregistrate și cu prilejul altor alegeri prezidențiale (a se vedea Hotărârea nr.57/2014), Curtea a solicitat renumărarea tuturor voturilor exprimate în cadrul scrutinului din 24 noiembrie 2024. În această privință trebuie făcute două precizări:

- la termenul din 28 noiembrie 2024 Curtea Constituțională știa din documentele care i-au fost transmise de către BEC în vederea validării alegerilor că renumărarea voturilor fusese solicitată și realizată (uneori și de patru ori) în unele secții de votare, la solicitarea competitorilor electorali care au depus întâmpinări în acest sens. De altfel, tocmai astfel renumărări au condus la corectarea erorilor materiale menționate și în cererea de anulare din cauza de față. Este adevărat însă că nu fusese realizată o renumărare a tuturor buletinelor de vot înregistrate în cadrul primului tur al alegerilor prezidențiale din 2024, căci acest lucru nu ar fi fost posibil în absența constatării unei „fraude” de tipul celei menționate în art.52 din Legea nr.370/2024.

- la termenul din 28 noiembrie 2024 Curtea Constituțională știa că în aceeași zi urma să aibă loc o ședință a Consiliului Suprem de Apărare a Țării (CSAT), care avea pe ordinea de zi evaluarea unor potențiale riscuri la adresa securității naționale legate de desfășurarea procesului electoral. În aceste condiții, amânarea soluționării prezentei cauze până la comunicarea publică a concluziilor ședinței CSAT apărea ca justificată, cu atât mai mult cu cât o amânare cu doar o zi nu impieta asupra calendarului electoral stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.1061/2024 privind aprobarea Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru alegerea Președintelui României în anul 2024 (a se vedea pct.105-107 din Anexa 1 la HG nr.1061/2024 – Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru alegerea Președintelui României în anul 2024).

15. Conform Comunicatului de presă din data de 28 noiembrie 2024, CSAT a constatat *„existența unor atacuri cibernetice cu scopul de a influența corectitudinea procesului electoral”*, care au constat în *„tratamentul preferențial”* al unui candidat în timpul campaniei electorale. Pe cale de consecință, CSAT *„a solicitat autorităților cu atribuții în domeniul securității naționale, celor cu atribuții în buna desfășurare a procesului electoral, precum și organelor de urmărire penală să întreprindă de urgență demersurile necesare, conform competențelor lor legale, pentru clarificarea aspectelor prezentate în ședința CSAT”*. În aceeași zi a fost făcut public și un comunicat al Serviciului de

Telecomunicații Speciale (STS), care a arătat că „în perioada premergătoare alegerilor și pe timpul desfășurării acestora, atacurile cibernetice au înregistrat o creștere numerică și a complexității”, dar a precizat că toate „au fost blocate la nivelul echipamentelor de securitate”. Totodată, STS a precizat că „nu există suspiciuni sau indicii referitoare la aceste atacuri cibernetice care să fi avut ca efect modificarea sau alterarea datelor din infrastructura IT&C suport pentru alegerile din 24 noiembrie 2024, nefiind influențată corectitudinea procesului electoral”. STS a reiterat faptul că „rezultatele oficiale ale alegerilor sunt cele consemnate pe hârtie”.

16. Având în vedere faptul că autorul sesizării nu a invocat și nici justificat vreo fraudă care să vizeze votarea și de natură să afecteze stabilirea rezultatelor alegerilor (conform art.52 din Legea nr.370/2004), că nu a solicitat renumărarea voturilor, că CSAT și STS nu au identificat fraude legate de votarea și stabilirea rezultatelor alegerilor, precum și ținând seama de termenele stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.1061/2024 și de caracterul de urgență al contenciosului electoral, Curtea Constituțională ar fi putut la acel termen să revină asupra solicitării adresate BEC - de a realiza renumărarea voturilor (a se vedea și art.259 c.pr.civ) - și **să respingă cererea de anulare a alegerilor pe baza documentelor deja existente la dosarul cauzei încă din data de 29 noiembrie 2024**. Aceasta a fost soluția pe care am susținut-o și la termenul din 29 noiembrie 2024 și care a rămas minoritară. Această soluție pare astăzi cu atât mai justificată cu cât renumărarea voturilor nu a fost finalizată nici până la noul termen de judecată, fixat pentru data de 2 decembrie 2024, iar la acest al treilea termen Curtea a renunțat la solicitarea anterior adresată BEC și a respins cererea de anulare a alegerilor ca nemotivată, în esență pentru că nu a fost probată o fraudă de natură să afecteze rezultatele alegerilor. Or, această stare fapt era cunoscută încă din data de 29 noiembrie 2024 și putea fi constatată chiar și în data de 28 noiembrie 2024. Constatarea inadmisibilității cererii de anulare a alegerilor anterior datei de 2 decembrie 2024 ar fi avut avantajul de a respecta calendarul alegerilor prezidențiale stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.1061/2024 și de a evita incertitudinea alegătorilor cu privire la soarta voturilor exprimate în cadrul scrutinului.

În concluzie, consider că cererea de anulare a primului tur de scrutin al alegerilor pentru funcția de Președinte al României din 24 noiembrie 2024 trebuia **respinsă ca inadmisibilă** deoarece a fost formulată de o persoană care nu are interes propriu în soluționarea cererii, nu este motivată, nu este însoțită de probe și nu invocă o fraudă de natură să afecteze ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

JUDECĂTOR,

Prof.univ.dr. Elena Simina TĂNĂSESCU

OPINIE CONCURRENTĂ

la Hotărârea Curții Constituționale nr.30 din 2 decembrie 2024

În acord parțial cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională formulăm prezenta **opinie concurentă**, apreciind că cererea de anulare alegerilor pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024, depusă de petentul - candidat Terheș Cristian Vasile trebuia **respinsă ca neîntemeiată**, fără a se dispune renumărarea tuturor buletinelor de vot cuprinzând voturile valabil exprimate (9.242.186) și voturile nule (223.132) cu nerespectarea termenului legal de soluționare a cererii de anulare, prevăzut de art.52 alin.(3) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare, întrucât nu existau dovezi temeinice atașate cererii de anulare, care să indice existența sau cel puțin probabilitatea unei fraude de amploare, de natură să modifice rezultatul scrutinului și ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. Înțelegem să ne susținem prezenta opinie concurentă pe următoarele motive:

1. Curtea Constituțională veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului în baza competenței constituționale reglementate la art.146 lit.f) din Constituție. În exercitarea rolului constituțional prevăzut la art.146 lit.f), Curtea Constituțională realizează controlul juridic și democratic al alegerilor prezidențiale, indiferent dacă a fost sau nu sesizată cu una sau mai multe cereri de anulare a alegerilor de către unul sau mai mulți subiecți de drept calificați prevăzuți la art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare, iar rezultatul alegerilor pentru funcția de Președinte al României este validat de Curtea Constituțională conform art.82 alin.(1) din Constituție. În virtutea competenței sale constituționale generale și depline de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui, Curtea Constituțională îndeplinește *ex officio* atribuțiile prevăzute la art.53 alin.(1) și (2) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare, respectiv validează rezultatul fiecărui tur de scrutin, asigură publicarea rezultatului alegerilor în mass-media și în Monitorul Oficial al României, Partea I, pentru fiecare tur de scrutin și validează rezultatul alegerilor pentru președintele ales. Actul de validare se întocmește în 3 exemplare, dintre care unul rămâne la Curtea Constituțională, unul se prezintă Parlamentului pentru depunerea jurământului prevăzut la art.82 alin.(2) din Constituția României, republicată, iar al treilea se înmânează candidatului ales. Într-un mod similar, dispozițiile art.37 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, reglementează competența instanței constituționale de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a valida rezultatul alegerilor.

2. Exercițarea de către Curtea Constituțională a competenței constituționale prevăzute la art.146 lit.f) constituie o garanție că suveranitatea națională a poporului român va fi exercitată prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte conform art.2 alin.(1) din Constituție și cu respectarea valorilor constituționale prevăzute la art.1 alin.(3), respectiv a principiului legalității prevăzut la art.1 alin.(5) din Constituție. Având în vedere importanța acestei competențe a Curții Constituționale la menținerea și consolidarea caracterului statului român ca stat de drept și democratic, legiuitorul a reglementat prin Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare, o garanție suplimentară de natură legală pentru realizarea competenței Curții Constituționale prevăzute la art.146 lit.f), fără a epuiza sau limita această competență, care rămâne o competență generală și deplină de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României. Astfel, prin dispozițiile art.52 alin.(2), legiuitorul a recunoscut dreptul unor subiecți de drept determinați (respectiv partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și candidații care au participat la alegeri prezidențiale) de a sesiza Curtea Constituțională cu o cerere de anulare a alegerilor, în termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării, prin care să semnaleze instanței de control constituțional orice fraudă cu privire la votarea și stabilirea rezultatelor alegerilor de natură să modifice atribuirea mandatului sau după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

3. Potrivit dispozițiilor art.52 alin.(2) și (3) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare, **cererea de anulare a alegerilor trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază, iar soluționarea cererii de către Curtea Constituțională se face până la data prevăzută de lege pentru aducerea la cunoștința publică a rezultatului alegerilor.** În cazul primului tur al alegerilor pentru funcția de Președinte al României desfășurat la 24 noiembrie 2024, **data pentru aducerea la cunoștința publică a rezultatului alegerilor** a fost prevăzută expres, în baza și în executarea Legii nr.370/2004, prin Hotărârea de Guvern nr.1061/2024 privind aprobarea Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru alegerea Președintelui României în anul 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.874 din 30 august 2024, respectiv data de **29 noiembrie 2024**:

Nr.crt.108 - Curtea Constituțională: Cel mai târziu la data de 29 noiembrie 2024, conform art.54 alin.(2) din Legea nr.370/2024: Aduce la cunoștință publică a prenumelui și a numelui celor doi candidați care vor participa la al doilea tur de scrutin, precum și a datei alegerilor.

4. Considerăm că cererea de anulare formulată de petentul Terheș Cristian Vasile ar fi trebuit respinsă ca vădit neîntemeiată la termenele din data de 28 și 29 noiembrie 2024, astfel încât să nu se încalce termenul prevăzut pentru aducerea la cunoștința publică a rezultatului alegerilor întrucât motivele invocate de autor cu privire la existența unor fraude electorale grave reprezintă în fapt, simple afirmații și opinii personale ale unui candidat cu privire la desfășurarea procedurii de votare și la rezultatele astfel consemnate. Cererea de anulare a alegerilor nu a fost motivată și nu a fost însoțită de dovezi solide care să indice un amplu fenomen de fraudare prin mijloacele indicate de petent, a rezultatului alegerilor atât în secțiile de votare din țară, cât și în cele din străinătate, de natură să modifice ordinea candidaților care pot participa în al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale. Astfel, procesele verbale depuse de petent pentru a justifica pretinsa fraudă privesc consemnarea rezultatelor votului **exclusiv în trei secții de votare din țară**, respectiv din București și Mehedinți (Secția de votare București nr.954, Sector 5, Bld. Mihail Kogălniceanu nr.36-46, secția de votare București nr.1278, sector 6, Calea Crângași nr.140 și Secția de votare Mehedinți nr.179) din cele 18.968 de secții de votare la nivel național și cele 950 de secții de votare din străinătate, iar numărul voturilor pretins a fi fost fraudat prin transferarea lor de la candidatul Orban Victor către candidata Lasconi Elena Valerica este de ordinul zecilor (respectiv 85, 38 și 36 de voturi), un număr vădit insuficient pentru a aprecia că ar fi afectat valabilitatea alegerilor sau ar fi schimbat ordinea candidaților care pot participa în turul al doilea.

5. Totodată, petentul a invocat în susținerea cererii de anulare a alegerilor din 24 noiembrie 2024, **numărul total de voturi nule** înregistrat la finalul scrutinului, în sumă de 223.132 de voturi, **fără a face însă dovada că numărul total de voturi nule sau cel puțin o parte dintre acestea a rezultat din acte sau fapte juridice frauduloase** în sensul că s-ar fi anulat în mod fraudulos, cu intenție, voturi valabil exprimate pentru unul sau mai mulți candidați, ceea ce în opinia autorului, ar fi condus la schimbarea ordinii candidaților clasati pe primele trei locuri. **Or simpla invocare a numărului total de voturi nule înregistrate în procesul verbal privind rezultatele alegerilor pentru Președintele României din 24 noiembrie 2024, pe care petentul îl consideră “disproporționat de mare în raport cu diferența de voturi dintre candidații clasati pe primele trei locuri”, nu poate constitui o dovadă temeinică a unei fraude prin anularea de buletine de vot valabile în sensul cerut de art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004.** De altfel, se observă că, potrivit datelor oficiale publicate de Biroul Electoral Central, numărul total de voturi nule înregistrat la alegerile prezidențiale – turul I din data de 24 noiembrie 2024 (respectiv 223.132 de voturi) nu este cel mai mare număr de voturi nule înregistrat la un scrutin prezidențial, fiind cu aproximație, în marja numărului de voturi nule înregistrat și la alegerile prezidențiale anterioare: cu titlu de exemplu, în 2009, turul al II-lea – s-au înregistrat 138.476 voturi nule, în 2014, turul I – 237.761 voturi nule și turul al II-lea – 164.842 voturi nule, în 2019, turul I – 142.961 voturi nule și turul al II-lea – 182.648 voturi nule.

6. În jurisprudența sa, Curtea a analizat conținutul noțiunii de **fraudă** în materia alegerilor prezidențiale și a reținut că: i) anularea alegerilor poate să intervină numai în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă; ii) nu orice fraudă din procesul electoral este echivalentă cu fraudarea alegerilor, ci numai fraudă care este de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin; iii) cererea de anulare a alegerilor trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază (a se vedea Hotărârea nr.39/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.924 din 30 decembrie 2009). Mai mult, “Curtea reține că numărul voturilor valabil exprimate identificate nu este de natură, pe de o parte, să probeze existența unei fraude, ci mai degrabă a unor erori umane inerente unui proces de o astfel de amploare și complexitate, iar, pe de altă parte, nu este de natură să afecteze în vreun fel atribuirea mandatului” (Hotărârea nr.39/2009 precitată).

7. În aceste condiții, în lipsa unor dovezi întemeiate care să probeze o fraudă majoră prin dimensiunile și amploarea neregularităților care să fi fost constatate de autoritățile statului sau probate temeinic de către petent și care să fie atașate cererii de anulare a alegerilor, apreciem că măsura dispusă de Curtea Constituțională prin încheierea de ședință din data de 28 noiembrie 2024, pentru reverificarea și renumărarea tuturor buletinelor de vot cuprinzând atât voturile valabil exprimate cât și cele nule la alegerile pentru funcția de Președinte al României din data de 24 noiembrie 2024, provenite de la toate secțiile de votare din țară și din străinătate, nu a fost o măsură justificată prin raportare la motivele și dovezile prezentate de petent, fiind vădit disproporționată și excesivă sub aspectul îndeplinirii efective de către Biroul Electoral Central într-un termen de 24 de ore, stabilit pentru a respecta data prevăzută de lege pentru aducerea la cunoștința publică a rezultatului alegerilor, respectiv până la data de 29 noiembrie 2024.

8. În acest sens, inclusiv Biroul Electoral Central, după primirea solicitării Curții Constituționale privind renumărarea tuturor buletinelor de vot din țară și din străinătate și comunicarea rezultatelor renumărării până la termenul de judecată din data de 29 noiembrie 2024, orele 14.00, prin Adresa nr.781C BEC/P.R.2024 din data de 29 noiembrie 2024, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.11216 din 29 noiembrie 2024, a transmis Decizia nr.205D din 28 noiembrie 2024 privind modul de soluționare a solicitării de renumărare a tuturor buletinelor de vot, formulate în Dosarul nr.3671F/2024, din care rezultă neechivoc că întregul proces de renumărare a voturilor valabil exprimate și a voturilor nule, din țară și din străinătate, și de comunicare a rezultatelor nu poate fi finalizat cu încadrarea în termenul stabilit de Curtea Constituțională (29 noiembrie 2024, orele 14.00), fiind precizat ca termen maxim de îndeplinire data de 3 decembrie 2024.

9. Așadar, considerăm că, pe baza răspunsului comunicat de Biroul Electoral Central, la termenul din data de 29 noiembrie 2024, orele 14.00, Curtea Constituțională putea lua act de faptul că Biroul Electoral Central se află într-o imposibilitate obiectivă de a îndeplini măsura de renumărare a tuturor voturilor cu încadrarea în termenul legal prevăzut de art.52 alin.(3) din Legea nr.370/2024, iar în condițiile lipsei oricăror dovezi întemeiate, care să fie atașate cererii de anulare a alegerilor și care să indice o fraudă de natură să modifice ordinea candidaților pentru turul al doilea, Curtea putea respinge cererea de anulare ca neîntemeiată, fapt ce ar fi permis soluționarea Dosarului nr.3670F/2024 privind confirmarea/validarea rezultatului alegerilor pentru funcția de Președinte al României în cadrul primului tur de scrutin din data de 24 noiembrie 2024, cu respectarea termenului prevăzut pentru aducerea la cunoștința publică a rezultatului alegerilor, respectiv a prenumelui și a numelui primilor doi candidați care vor participa la cel de-al doilea tur de scrutin.

10. În sensul celor arătate mai sus, în urma transmiterii de către Biroul Electoral Central a rezultatelor reverificării și renumărării buletinelor de vot prin Adresa nr.939C BEC/P.R. 2024 din data de 2 decembrie 2024, în ședința din data de 2 decembrie 2024, s-a constatat că: i) după renumărarea tuturor voturilor valabil exprimate, provenite de la secțiile de votare din țară, precum și după renumărarea parțială a voturilor valabil exprimate provenite de la secțiile de votare din străinătate, **nu au existat fraude în procesul de votare și de stabilire a rezultatului scrutinului din 24 noiembrie 2024**, care să fie de natură să modifice ordinea candidaților pentru turul al doilea; ii) în urma renumărării tuturor voturilor nule, provenite de la secțiile de votare din țară, precum și a renumărării parțiale a voturilor nule, provenite de la secțiile de votare din străinătate, **nu au existat fraude prin anularea unor voturi valabil exprimate pentru unul/unii candidați**, de natură să modifice ordinea candidaților pentru turul al doilea; iii) a luat act de **imposibilitatea obiectivă de finalizare a renumărării tuturor voturilor din străinătate** în termenul anterior comunicat de Biroul Electoral Central; iv) Curtea a reanalizat conținutul cererii de anulare a alegerilor formulate de petentul Terheș Cristian Vasile și constatând că acesta nu a reclamat și nu a dovedit acte / fapte de fraudă în privința voturilor valabil exprimate în secțiile de votare din străinătate și nici nu a atașat dovezi temeinice care să susțină pretinsa fraudă prin anularea unor voturi valabil exprimate în țară sau în străinătate, a decis respingerea cererii de anulare ca neîntemeiată.

11. În opinia noastră, termenele legale pentru introducerea și soluționarea cererilor de anulare a alegerilor prezidențiale prevăzute de Legea nr.370/2004 sunt **termene imperative**. Astfel, art.52 alin.(2) stabilește un termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării pentru introducerea cererii de anulare a alegerilor, iar nedeplinirea în acest termen (un termen de decădere) atrage respingerea cererii ca tardiv introdusă, sancțiune consacrată și în jurisprudența Curții. Art.52 alin.(3) stabilește în mod expres și imperativ un termen pentru soluționarea de către Curtea Constituțională, a cererii de anulare a alegerilor, respectiv până la data prevăzută de lege pentru aducerea la cunoștința publică a rezultatului alegerilor. În considerarea și pentru respectarea acestui termen legal prevăzut de art.52 alin.(3), instanța constituțională a dispus în ședința din 28 noiembrie 2024, amânarea deciziei cu privire la soluționarea cererii de anulare și validarea rezultatelor pentru ziua de 29 noiembrie 2024, Curtea neputând stabili măsuri pentru administrarea probelor cu nerespectarea termenelor legale. Caracterul imperativ al termenului de soluționare a cererii de anulare a alegerilor rezultă din importanța domeniului reglementat care privește validarea rezultatelor alegerilor prezidențiale, fiind justificat de necesitatea asigurării unui climat de predictibilitate la nivel social și politic. Celeritatea în soluționarea cererii este esențială pentru menținerea unui nivel de încredere în rândul cetățenilor în procesul organizării și desfășurării unor alegeri libere și corecte, iar suspiciunile sesizate cu privire la legalitatea procesului de votare și de stabilire a rezultatelor alegerilor pentru funcția de Președinte trebuie soluționate de Curtea Constituțională cât mai rapid, până la data validării alegerilor și cu încadrarea în termenele și calendarul alegerilor prezidențiale stabilite în condițiile art.81 alin.(3) din Constituție și art.54 din Legea nr.370/2004. Dacă am considera că termenul prevăzut la art.52 alin.(2) nu este imperativ, atunci, prin *reductio ad absurdum*, se poate ajunge la situația în care, în urma uneia/mai multor cereri de anulare a alegerilor

prezidențiale, prin amânări successive, s-ar bloca *sine die*, finalizarea procesului electoral, prin imposibilitatea de a valida rezultatele alegerilor.

12. Totodată, cu privire la **titularul cererii de anulare**, considerăm că în materia validării alegerilor prezidențiale, controlul exercitat de Curtea Constituțională se constituie într-un **control constituțional obiectiv**. Așa cum a stabilit Curtea Constituțională în jurisprudența sa, sintagma „veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui“, cuprinsă în art.146 lit.f) din Constituție, nu trebuie interpretată restrictiv, doar în sensul exercitării unui control de legalitate subsumat respectării Legii nr.370/2004, ci prin raportare la prevederile art.1 alin.(5) din Constituție privind supremația Constituției, ceea ce impune coroborarea art.146 lit.f) din Constituție cu art.142 alin.(1) din Constituție și art.1 alin.(2) din Legea nr.47/1992. Ca atare, atribuția Curții Constituționale de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui nu poate fi disociată de rolul Curții Constituționale în arhitectura constituțională, acela de garant al supremației Constituției. De aceea, competența instanței constituționale nu poate fi redusă numai la un control de legalitate propriu-zis, ci aceasta se alătură controlului de constituționalitate pe care numai Curtea Constituțională are competența de a-l exercita. Controlul de constituționalitate, în ansamblul său, este o garanție juridică fundamentală a supremației Constituției, astfel încât limitarea exercitării sale, în ipoteza unei atribuțiuni constituționale în considerarea căreia Curtea Constituțională a fost înzestrată cu judecarea legalității unor acte/fapte juridice, nu poate fi acceptată (a se vedea Hotărârea nr.66/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.907 din 8 noiembrie 2019). Practic, „prin reglementarea acestei atribuțiuni în sarcina Curții Constituționale, și nu a instanțelor judecătorești, legiuitorul constituant nu a dorit înlăturarea controlului de constituționalitate a actelor normative care privesc domeniul alegerilor pentru Președintele României, ci conferirea în sarcina Curții Constituționale a atribuției de verificare a legalității operațiunilor electorale realizate, îmbinând, astfel, în cadrul competenței aceleiași autorități publice, atât controlul de constituționalitate, cât și pe cel de legalitate propriu-zis, efectele actului jurisdicțional al Curții Constituționale astfel pronunțat subsumându-se art.147 alin.(1) și (4) din Constituție” (Hotărârea nr.66/2019 precitată).

13. Având în vedere cele expuse mai sus, cu privire la atribuția expresă de a soluționa cererile de anulare a alegerilor formulate de subiecții de drept calificați, așa cum este prevăzută în art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004, rezultă că instanța de contencios constituțional se comportă ca o instanță de judecată care verifică legalitatea desfășurării procesului electoral, însă în cadrul competenței sale generale, așa cum este prevăzută în Constituție la art.146 lit.f) de „a verifica, în ultimă instanță, toate operațiunile electorale care privesc procedura de alegere a Președintelui României pe întreaga perioadă cuprinsă între declanșarea procedurii de alegere și finalizarea sa” (Hotărârea nr.79/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.960 din 28 noiembrie 2019). Așadar, acționând ca judecător în materie electorală dar în cadrul competenței generale de garant al supremației Constituției, Curtea poate să verifice, la sesizarea unor subiecți de drept determinați prin lege, în cazul în care o astfel de cerere de anulare este motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază, acele fapte, acțiuni, omisiuni care pot constitui fraude electorale de natură să modifice atribuirea mandatului sau după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin, ceea ce înseamnă că ne aflăm într-un contencios constituțional obiectiv, în care nu se protejează doar un interes legitim privat al participanților la procesul electoral, ci se protejează un **interes legitim public**, și anume respectarea legalității și, implicit, a constituționalității procedurilor și normelor electorale pentru alegerea Președintelui României. Din acest motiv, apreciem că **este admisibilă** orice solicitare de anulare a alegerilor dacă sunt îndeplinite condițiile formale prevăzute de art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004, fără a fi necesar ca subiecții de drept respectivi (de exemplu un candidat care a participat la alegeri invocă și dovedește posibile fraude de natură să modifice ordinea candidaților de pe primele locuri deși candidatul – petent nu s-a clasat pe unul dintre aceste locuri) să invoce și să probeze și încălcarea unui interes legitim privat. Dacă am accepta interpretarea că prevederile art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004 reflectă un contencios electoral subiectiv, am restrânge atât scopul normei respective de a proteja legalitatea procedurilor și veridicitatea rezultatelor alegerilor prezidențiale, cât și competența generală a Curții Constituționale, întemeiată pe dispozițiile constituționale ale art.146 lit.f).

14. Prin urmare, acționând într-un dublu rol, atât de garant al supremației constituției, realizând control de constituționalitate, cât și de instanță de judecată pentru soluționarea cererilor de anulare a alegerilor prezidențiale, instanța de contencios constituțional realizează un contencios constituțional obiectiv, în sensul în care subiectul de drept calificat de lege pentru a formula cererea de anulare conform art.52 alin.(2) din Legea nr.370/2004 nu trebuie să invoce încălcarea unui interes legitim privat pentru ca sesizarea sa să fie admisibilă, fiind suficient să invoce și să probeze efectiv și întemeiat nelegalitatea procedurilor de votare și de stabilire a rezultatelor care au condus la o fraudă de natură să schimbe ordinea candidaților sau atribuirea mandatului, prin urmare încălcarea unui interes legitim public: și anume ca procedura de alegere a Președintelui României să fie legală.

15. În concluzie, faptul că un candidat care a participat la alegerile prezidențiale contestă aspecte care vizează modul de obținere a rezultatelor de către alți candidați, respectiv proceduri care au condus la alterarea voinței alegătorilor, fără să poată justifica un interes legitim privat în formularea acțiunii nu trebuie sancționată de Curtea Constituțională prin respingerea ca inadmisibilă a contestației, întrucât, într-un astfel de caz, contenciosul constituțional electoral obiectiv realizat în temeiul art.146 lit.f) din Constituție s-ar transforma într-un simplu contencios electoral subiectiv, ceea ce ar afecta chiar rolul Curții Constituționale de garant al respectării Constituției.

16. Așadar, fără a nega competența Curții Constituționale de a analiza și verifica motivele și probele indicate de petent în susținerea cererii de anulare a alegerilor, o competență legală ce se întemeiază pe rolul Curții Constituționale de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a confirma rezultatul sufragiului astfel cum este prevăzut de art.146 lit.f) din Constituție, apreciem că prin măsurile procedurale dispuse exclusiv pentru soluționarea cererii de anulare formulate de un subiect de drept determinat, constând în solicitarea unor verificări suplimentare, a unor informații și date de la autoritățile implicate în procesul electoral, pentru clarificarea unor aspecte care țin de corectitudinea și legalitatea alegerilor, Curtea trebuie să aibă în vedere doar conținutul cererii de anulare, motivele și dovezile pe care se întemeiază petentul și să nu extindă în mod arbitrar sau excesiv, peste termenele legale prevăzute pentru soluționarea cererii ori cu afectarea calendarului alegerilor, conținutul acestor verificări la aspecte care fie nu au fost sesizate de petent prin cererea de anulare, fie nu sunt de natură să indice o vădită fraudă generalizată de natură să modifice ordinea candidaților pentru turul al doilea. Prin probele administrate, Curtea Constituțională urmărește verificarea legalității operațiunilor electorale în baza principiului legalității actelor și faptelor juridice, în general, având obligația de a identifica doar acele nereguli care constituie o fraudă de natură să modifice rezultatul alegerilor. Prin urmare, în soluționarea cererilor de anulare a alegerilor, Curtea Constituțională este chemată să realizeze un control jurisdicțional și democratic al alegerilor, care la rândul lui trebuie finalizat în termenele legale, cu celeritate, pentru a nu accentua suspiciunile cu privire la corectitudinea procesului electoral sau cu privire la procedura de validare a rezultatului scrutinului.

17. Distinct și independent de soluționarea unor cereri de anulare a alegerilor prezidențiale, precum și în lipsa formulării unor astfel de cereri de către subiecții de drept determinați, Curtea Constituțională, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției în arhitectura constituțională, păstrează și exercită competența sa constituțională unică, generală și deplină de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a realiza un control constituțional deplin și obiectiv pentru confirmarea/validarea rezultatului alegerilor pentru funcția de Președinte al României, competență care rezultă direct din textul constituțional, conform atribuției prevăzute la art.146 lit.f).

În considerarea argumentelor expuse, în acord cu jurisprudența în materia contenciosului electoral prezidențial, Curtea ar fi trebuit să respingă ca neîntemeiată, cererea de anulare a alegerilor formulată de petentul Terheș Cristian Vasile, cel mai târziu la data de 29 noiembrie 2024, neexistând în conținutul cererii de anulare, dovezi întemeiate de fraudă în privința procesului de votare din data de 24 noiembrie 2024, a modului de înregistrare și de stabilire a rezultatelor alegerilor prin procesele verbale ale birourilor electorale ori de fraudă prin anularea unui număr considerabil de voturi valabil exprimate, și care să fie de natură să modifice ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin.

JUDECĂTOR,

Laura – Iuliana SCÂNTEI